

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет лінгвістики та перекладу
Кафедра романо-германської філології та методики
викладання іноземних мов

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛАТИНСЬКА МОВА

Галузь знань

22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність

227 «Фізична терапія, ерготерапія»

Назва освітньої програми

Фізична терапія, ерготерапія

Рівень вищої освіти

перший (бакалаврський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Доцент Старостіна Оксана Володимирівна Викладач Іванова Тетяна Володимирівна	+380 (63) 3447476	star@gmail.com

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом дисципліни є латинська мова та основи медичної термінології. Латинська медична термінологія – комплексне поняття, до якого входять: анатомо- гістологічна номенклатура, клінічна та фармацевтична термінології.

Пререквізити курсу: англійська мова, українська мова, нормальна анатомія, біологія, хімія.

Постреквізити курсу: анатомія, гістологія, фармакологія, клінічна термінологія, англійська медична термінологія.

Мета курсу Навчальна дисципліна «Латинська мова» формує професійно-орієнтовані комунікативні компетентності та закладає основи знань з медичної термінології з перспективою їх подальшого використання у професійній діяльності.

Завдання дисципліни:

- формування здатності розуміти медичні терміни;
- формування вміння свідомо користуватися науковою анатомо-гістологічною, клінічною та фармацевтичною термінологією.

Очікувані результати

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- граматичний матеріал;
- близько 1000 лексичних одиниць та основних словотворчих елементів, щовикористовуються в медичних термінах;
- морфологічні способи утворення термінів;
- фармацевтичні та клінічні ідіоми;
- основні правила оформлення латинської частини рецепта;
- етимологічні характеристики частотних відрізків, які вживаються в назвах лікарських препаратів.

Студенти повинні вміти:

- перекладати анатомо-гістологічні терміни з латинської на рідну мову танаупаки;
- утворювати клінічні терміни;
- перекладати клінічні терміни та діагнози з латинської на рідну мову танаупаки;
- вести ділову документацію латинською мовою;
- правильно оформляти латинську частину рецепта;
- користуватися латинською медичною термінологією у професійному спілкуванні.

ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (перший семестр / другий семестр)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	90	6	30	54	3	1	Обов'язкова

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі практичних занять та самостійної роботи студентів. Під час викладання дисципліни будуть використовуватися наступні методи навчання: словесні методи (розповідь, бесіда, інструктаж, самостійна робота з підручником), практичні методи (вправи, тестові завдання), наочні методи (мультимедійні презентації, таблиці, схеми).

Зміст навчальної дисципліни:

- Тема 1. Латинський алфавіт. Коротка історія розвитку латинської мови. Вимова голосних та приголосних. Дифтонги та диграфи. Буквосполучення.
- Тема 2. Довгота та короткість голосних. Наголос. Особливості наголосу у словах грецького походження.
- Тема 3. Іменник. Граматичні категорії іменника. Словникова форма. Визначення основи та роду. Відміни іменників. Структура анатомо-гістологічних термінів. Види означень. Неузгоджене означення. Створення термінів за конструкцією “неузгоджене означення”.
- Тема 4. Прикметник. Граматичні категорії прикметника. Дві групи прикметників. Відмінювання прикметників. Алгоритм узгодження прикметника з іменником.
- Тема 5. Морфологічна і синтаксична структура дво- і кількаслівного анатомічного терміна з різними типами означень.
- Тема 6. Ступені порівняння прикметників. Прикметники вищого ступеню. Ступені порівняння, утворені від різних основ. Неповні ступені порівняння. Відмінювання прикметників у вищому ступені.
- Тема 7. Найвищий ступінь прикметників. Узгодження прикметників найвищого ступеня з іменниками.
- Тема 8. Систематизація вивчення змістового розділу 1.
- Тема 9. *Jusjurandum*. Іменники III відміни. Типи відмінювання іменників III відміни. Характерні ознаки іменників чоловічого роду. Винятки з правила про рід. Назви м'язів.

- Тема 10. Іменники III відміни жіночого роду. Винятки з правила про рід. Суфікси іменників жіночого роду.
- Тема 11. Іменники III відміни середнього роду. Винятки з правила про рід. Узгодження прикметників з іменниками середнього роду.
- Тема 12. Систематизація вивчення змістового розділу 2.
- Тема 13. Називний відмінок множини іменників та прикметників I, II, IV, V відмін.
- Тема 14. Родовий відмінок множини іменників та прикметників.
- Тема 15. Називний та родовий відмінки множини іменників та прикметників III відміни.
- Тема 16. Переклад анатомічних термінів в однині та множині. Систематизація вивчення змістового розділу 3.
- Тема 17. *Афоризми*. Терміноутворення. Суфіксація. Частотні латинські та грецькі суфікси іменників і прикметників.
- Тема 18. Структура клінічних термінів. Греко-латинські дублетні позначення органів, частин тіла.
- Тема 19. Греко-латинські дублетні позначення органів, тканин; терміноелементи, що означають патологічні відхилення органів, види оперативних втручань. Суфікси в клінічній термінології.
- Тема 20. Утворення клінічних термінів за допомогою префіксів. Частотні грецько-латинські префікси.
- Тема 21. Греко-латинські дублетні позначення органів, частин тіла, тканини, секретів, статі, віку.
- Тема 22. Терміноелементи, які означають різні фізичні якості, відношення та інші ознаки.
- Тема 23. Сталі вирази, що вживаються в клінічній термінології. Зразки оформлення діагнозів.
- Тема 24. Переклад діагнозів основних розділів медицини: терапія, хірургія, нервові хвороби та інші.
- Тема 25. Систематизація вивчення змістового розділу 4.

- Тема 26. *Gaudeamus*. Номенклатура лікарських засобів. Лікарські форми. Структура фармацевтичного терміну.
- Тема 27. Дієслово. Граматичні категорії. Наказовий та умовний спосіб. Основні рецептурні формулювання. Дієслово “*fiо, fieri*”.
- Тема 28. *Ass. et Abl.* у рецептах. Прийменник. Структура рецепта. Прийменники у стандартних рецептурних виразах.
- Тема 29. Правила оформлення латинської частини рецепта. Вживання *Accusativus* при виписуванні таблеток, супозиторій та плівок.
- Тема 30. Хімічна номенклатура. Назви хімічних елементів, оксидів, кислот.
- Тема 31. Хімічна номенклатура. Назви солей.
- Тема 32. Найважливіші рецептурні скорочення. Виписування рецептів.
- Тема 33. Систематизація вивчення змістового розділу 5.
- Тема 34. Підготовка до диф. заліку. Узагальнення вивчення медичної термінології.

ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
Поточний контроль			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
<i>Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях</i>			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях,

володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Нетребчук Л.М., Самойленко Т.О., Копіца Є.П., Толкачова Н.Д. Латинська мова та медична термінологія: Навчальний посібник для студентів I і II курсів медичного та стоматологічного факультетів – Одеса : ОНМедУ, 2020.
– 192 с.
2. Латинська мова та основи медичної термінології: підручник /Л.Ю. Смольська, П.А. Содомора, Д.Г. Шега та ін.; за ред. Л.Ю. Смольської. –4-е вид. – К. : ВСВ «Медицина», 2019. – 472 с
3. Латинська мова та медична термінологія (практикум) / Кісельова О. Г., Лехніцька С. І., Шпинта Г. М. – К.: Книга-плюс, 2016 – 372 с.

Допоміжна

1. Латинська мова для студентів стоматологічних факультетів = Lingua Latina ad usum stomatologiae studentium: підручник / О. М. Беляєва, В. Г. Синиця, Л. Ю. Смольська, М. І. Гуцол; за заг. ред. О. М. Беляєвої. – К. : ВСВ «Медицина», 2015. – 496 с.
2. Беляєва О. М. Латинсько-український тлумачний словник клінічних термінів /О. М. Беляєва. – К. : ВСВ «Медицина», 2016. – 224 с.